

Haberler > Yazarlar > Gülse BİRSEL > Harvard deneyinin çok tuhaf sonuçları

Gülse Birsel

Harvard deneyinin çok tuhaf sonuçları

30 Ağustos 2016

Yazdır Yazı Tipi

1971 yılında Harvard Üniversitesi'nin Psikoloji Bölümü'nde öğrencilerle ilginç bir deney yapıldı. İki gruba ayrılan 24 Harvard öğrencisi, okulun bodrum katında sahte bir hapisaneye yerleştirildiler.

Yarısı mahkûm, diğer yarısı sonsuz yetkili gardiyanları oynayacak, bunun davranış ve hisler üzerindeki etkileri araştırılacaktı. Üniformalar giyildi, mahkûmlara numaralar verildi vesaire. Aslında yaşanılacak tecrübe, bir tür uzun metraj piyes olacaktı.

Ama başka bir şey oldu! Hepsi özellikle sorunsuz, dengeli öğrenciler arasından seçilen denekler, kendilerini rollerine fazla kaptırdılar. Gardiyanı oynayanların üçte biri gereksiz yere zalim ve baskıcı davranışlar göstermeye, hatta sadistleşmeye başladı. Mutlak güç onları hemencecik bozuverdi. Mahkûmu oynayanların ise çoğu birkaç gün gibi kısa bir zamanda psikolojik bozukluklar, ardından da

saldırgan tavırlar göstermeye başladı! Gardiyanların “denetlenemez otorite”si ve bunun etkisiyle duygusal olarak hasar görüp olay çıkaran “mahkûmlar” sebebiyle 2 hafta planlanan deney 6 günde sonlandırıldı!

“Harvard Hapishane Deneyi” 2015 yapımı bir filmin de konusu oldu.

Deney, yapıldığı yıldan beri otorite ve otoritenin kullanımı konusunda kafaları çok aydınlattı.

Gücü, otoriteyi mutlak ve tek bir noktada toplar, dengelemez, denetlemezseniz, toplumun bir kesimini “ezen, baskı yapan”, diğer kesimini “ezilen, haksızlığa uğrayan” hale getirirseniz ne olacağı bellidir. Bırakın FETÖ’yü, Kanarya Sevenler Derneği’nin bile mutlak güç, imtiyazlı topluluk, otorite figürü, denetlenemez karar verici haline getirilirse, ne yapacağı bellidir. Kanarya sevmeyenleri, hatta kanarya sevmez görünenleri, bir noktadan sonra evde en az 3 kanarya beslemeyenleri ezecek, üzerlerinde baskı kuracak, hedef gösterecek, isim takacak, onlara eziyet edecektir!

Bu yüzden devleti, bürokrasiyi, adaleti, orduyu yeniden yapılandırırken hiçbir gruba, yaşam tarzına, hiçbir tarikata, hiçbir tenis kulübü üyeliği ya da göz rengine iltimas geçilmemesi gerekir!

Yoksa birileri Harvard deneyindeki gardiyanlar, diğerleri de mahkûmlar haline gelecektir illa ki. Sonrası malum...

AYNI FOTOĞRAFTA BİRLİKTE GÜLÜMSEMEK

EGE’de bir çarşıda dolaşıyorum. Girdiğim dükkâna, arkamdan kalabalık bir grup genç kız girdi. Sonra da fotoğraf çektirmek için bir sıra yaptılar. Selfie’ler çekiyor ve “Dizi yap, onu yap, bunu yap, durmaa!” şeklinde talep ve azarlara maruz kalıyorum.

Beni sokaktan gören kapalı bir hanım da girdi dükkâna. Yanıma geldi. Genç kız kalabalığından tam duyamadım ama “Fotoğraf çektiremeyeceğimiz için bari bir öpebilir miyim” gibi bir şey söyledi. “Tabii” dedim, sarıldık öpüştük.

Ben o hanımın, üzerimde şort ve askılı bir üst olduğu için, hayat tarzı gereği benimle fotoğraf çekirmek istemediğini düşündüm!

Meğer o da, kapalı olduğu için benim onunla fotoğraf çekilmek istemeyeceğimi sanmış!

Dükkân sahibi, genç kız kalabalığından uzakta olduğundan, söylenenleri daha net duyduğu için o hanıma “Niye Gülse Hanım sizle fotoğraf çekilmek istemesin?” deyince karşılıklı durumu anladık!

Yani, o kapalı hanımla şortlu bendeniz, sarılıp öpüşmekten gayet memnunuz ama ikimiz de diğerinin, kendi çevresine karşı bu samimiyetin hesabını veremeyeceğini düşünüyoruz! Üstelik, ikimiz de kibarlıkta öyle zirve yapmış ki, bu durumu hoş görüyoruz!

Durum anlaşıldıktan sonra “Estağfurullah, aşkolsun”lar ve “Allah razı olsun”lar havada uçuşurken, o coşkuyla sarılıp 27 poz filan verdik!

Yıllardır aynı şeyi düşünüyorum. Başörtülü-başı açık çatışması dev bir balondur, altı boştur, gerçek hayatta karşılığı yoktur. Aksini savunanlar ve özellikle hem hayatta hem internet ortamında aksi durumu pompalayanlara şüpheyle bakarım. Trol veya bu çatışmadan çıkar devşirecek karışık tipler olduklarını düşünürüm. Bizi böyle önyargılı, böyle birbirinden çekinir hale getiren, aynı fotoğrafta birlikte gülümsememizi yıllarca engelleyen siyasetçiler, inşallah geceleri rahat uyumuyorsunuzdur!

HER YERDE HÜRRİYET

DIĞER KANALLAR

[Facebook](#) [Twitter](#) [RSS](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş